

Motion till riksdagen

1985/86: Bo407

Bengt Rosén och Lars Ernestam (fp)

Ökad yta för bostadstomter på landsbygden

Fastighetsbildningslagen från år 1970 anger att i huvudsak tre slags fastigheter får bildas i vårt land. De är

- a) fastigheter för bebyggelse (helårs- eller fritids-),
- b) jordbruksfastigheter
- c) skogsfastigheter.

För alla kategorier av fastigheter föreskrivs att de med hänsyn till belägenhet, omfång och övriga förutsättningar varaktigt skall vara lämpade för sitt ändamål (FBL 3:1).

Beträffande jordbruksfastigheter och skogsbruksfastigheter föreskrivs att de skall ha en storlek, sammansättning och utformning som medger en ekonomiskt tillfredsställande drift (FBL 3:5).

Beträffande fastigheter för bebyggelse säger departementschefen i lagens förarbeten att till sådana inte skall läggas mera mark än vad som väsentligen har bostadstomts karaktär (prop. 1969:128 s. B 113).

Under de senare decennierna har antalet jordbruksfastigheter kraftigt minskat. När mindre gårdar blivit till salu har lantbruksnämnderna med stöd av jordförvärvslagen regelmässigt föreskrivit att jord och skog – för att uppnå bärkraftiga jordbruksenheter – skall läggas till grannfastighet. Avstyckade gårdsbyggnader har i regel i fortsättningen blivit föremål för fritidsboende. Därmed har landsbygden avfolkats och en för samhället negativ utveckling inletts.

Det finns i regel större möjligheter att avstyckade gårdsbyggnader förblir bebodda året runt om den avstyckade tomten får ökas utöver "bostadstomts karaktär". Unga familjer med hobbyintresse för exempelvis hästar, får eller alternativodling uppträder ofta som spekulanter på avstyckade gårdsbyggnader för att bosätta sig och bedriva sitt hobbyintresse på fritid. Men när de fått klart för sig att den planerade avstyckningen inte kan inrymma någon hektar mark för bete eller odling så har intresset för det mesta försvunnit. Det har i regel inte ansetts utgöra ett "särskilt skäl" som lantmätare kunnat ta hänsyn till och det har också föranlett invändningar från lantbruksnämnd. Man har från dessa myndigheter hänvisat till att behovet av ytterligare mark borde kunna lösas genom nyttjanderättsavtal. I den mån denna möjlighet stått till buds har den dock i regel bedömts för tidsbegränsad och osäker från spekulantens sida.

När fastighetsbildningslagen förarbetades fanns inte dagens – för jordbruksekonomi så besvärande – livsmedelsöverskott. Det bedömdes såsom angeläget att inte ta jordbruksmark ur ordinarie produktion.

Livsmedelskommittén har bedömt att ca 300 000 ha åkermark i dag borde användas för annan produktion för att vi skall komma till rätta med spannmålsöverskottet. Skogs- och jordbrukets forskningsråd har bedömt att denna areal år 2000 har vuxit till ca 1 miljon ha. Det finns därför inte i dag några jordbrukspolitiska skäl för att bostadsfastigheter på landsbygden inte skall kunna omfatta en markyta som överstiger de nu vanligtvis högsta förekommande på ca 5 000 m².

En ändring i berört hänseende skulle göra landsbygden mer levande med alla de positiva fördelar för vårt folk som detta innebär. Det skulle också förhindra att nuvarande tre enformiga och förenklade landskapstyper – det tätbefolkade stadslandskapet, det glesbefolkade jordbrukslandskapet och det obebodda skogslandskapet – fortsatte att ensidigt breda ut sig.

Vi anser därför att riksdagen nu bör göra ett uttalande av den innebörd vi här angett och som kan utgöra vägledning för fastighetsbildningsmyndigheterna.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att det bör finnas större möjligheter än i dag att bilda bostadsfastigheter på landsbygden med större yta än ca 5 000 kvadratmeter.

Stockholm den 23 januari 1986

Bengt Rosén (fp)

Lars Ernestam (fp)